

права съ предизвикани изтезания надъ мене“. Въ това мъченическо страдание — на пукъ врагу — той намира особена наслада: сякашъ ще задоволи и славолюбието си!

Той не го отрича — изобличава го, окачествява желанията на люде отъ неговата категория като „дълбоко егоистични блънове“, за осъществяването, „извайването“ на които „простодушниятъ народъ служи само като тѣсто“. Развива до крайния абсурденъ изводъ тази безнадеждна философия:... „Той (народътъ) не може да проумѣе, че за колко-годе вѣроятнитѣ блага, които му обещаваме, заплаща самъ, а не другъ, и то намъ, а не другиму, съ имотъ и животъ, съ мило и драго. Безнравствена истина, която, ако проникнѣше въ съзнанието на хората, кой знае дали не би предупредила много възвишени пакостничества на нравствената лъжа... Наистина, всички алтруистически добродетели сж пошла измислица.“

Затова не се сърди и на подлия клеветникъ Атанаса, нито на селянина, що го пита, какъвъ айлъкъ получава за работата си. Признава, че „принудено въздъхва“ за „тия нещастници“ (селянитѣ македонци), но сжщото прави и Стояновъ (върховистскиятъ войвода)..

Въ тѣзи сжждения и признания Яворовъ е жестокъ и несправедливъ — и най-вече къмъ себе си, — и това се обяснява, както посочихме, съ нравствения му максимализъмъ, съ прѣкомѣрната възискателностъ преди всичко къмъ самия себе си. Готовъ е да забрави всичко, що дава за другитѣ, щомъ открие у себе си, съ силно увеличаващата лупа на самоанализа, най-малкитѣ белези на честолубие...

Искрено е признанието му, че когато е билъ въ пленъ у върховиститѣ, играелъ роля